

Vergaderjaar 2016–2017

29 893

Veiligheid van het railvervoer

Nr. 213

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2017

Hierbij bied ik u het Verkennend onderzoek aan naar de aanneme, opleiding en begeleiding van machinisten van Arriva¹. Het onderzoek is uitgevoerd door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) naar aanleiding van een risicovolle stoptonend seinpassage op 9 september 2016 te Uithuizermeeden. Het incident zelf maakt geen onderdeel uit van het verkennende onderzoek.

Tijdens het Algemeen Overleg Spoorveiligheid/ERTMS op 10 november 2016² heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de beweegreden voor een dergelijk verkennend onderzoek van de ILT en de uitkomsten daarvan. Met deze brief geef ik invulling aan de toezegging.

Verkennend onderzoek ILT

De ILT wordt geïnformeerd over elke stoptonend seinpassage (STS-passage) op het spoor. De spoorwegonderneming die betrokken is bij de STS-passage moet ieder incident onderzoeken en analyseren, zodat waar nodig preventieve maatregelen kunnen worden genomen. De ILT houdt hier toezicht op. Daarnaast kan de aard en de ernst van een incident voor de ILT aanleiding zijn om onderzoek te doen. De bevindingen van een inspectieonderzoek worden altijd gedeeld met de geïnspecteerde en deze wordt gevraagd adequate maatregelen te treffen. De inspectie volgt de voortgang van de verbetermaatregelen in het reguliere toezicht.

Naar aanleiding van een incidentonderzoek waarbij een Arrivatrein op 9 september 2016 een STS-passage en vervolgens een geopende overweg passeert, heeft de ILT geconstateerd dat het incident in belangrijke mate is veroorzaakt door gebrek aan vakmanschap van de betreffende machinist.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Kamerstuk 33 652, nr. 50, Verslag Algemeen Overleg Spoorveiligheid/ERTMS, 10 november 2016, pagina 33–34.

Deze constatering is voor de ILT reden geweest om een verkennend onderzoek uit te voeren naar de selectie, de opleiding en de begeleiding van machinisten van Arriva.

In het onderzoeksrapport heeft de ILT de verschillende vereisten waar machinisten aan dienen te voldoen op hoofdlijnen uiteengezet en deze vervolgens vergeleken met de onderzoeksresultaten van het verkennend onderzoek bij Arriva. Op grond daarvan concludeert de ILT dat Arriva onvoldoende de kennis en ervaring van machinisten, die zij inhuurt of overneemt van een andere spoorwegonderneming, heeft beoordeeld. ILT stelt dat het voor een spoorwegonderneming van belang is om machinisten voor wat betreft vakbekwaamheid en ervaring te beoordelen om zo de juiste begeleiding of aanvullende opleiding aan machinisten te kunnen geven.

Reactie Arriva

Na het incident in Uithuizermeeden heeft Arriva met de overige ingehuurde machinisten begeleidingsritten uitgevoerd. Deze begeleidingsritten laten geen bijzonderheden zien. Naar aanleiding van de bevindingen van de ILT heeft Arriva aangegeven zich te herkennen in de onderzoeksresultaten van de ILT en verdere maatregelen te treffen die moeten bijdragen aan het vakmanschap van de machinist:

- Extra begeleiding van nieuwe machinisten.
- Theoretische herinstructie aan nieuwe machinisten.
- Extra dagen weglereemplacements voor nieuwe machinisten.
- Weg- en materielexamens door gecertificeerde praktijkexaminator.
- Verbetering van de procedure voor inhuur van machinisten.
- Aanwezigheid van spoorwegfunctionaris bij selectiegesprekken.

Onlangs heeft Arriva de ILT bericht dat alle maatregelen zijn geïmplementeerd en dat de procedure voor werving en selectie is gewijzigd. De ILT ziet hier via handhavingsaudits op toe.

Beleidsreactie

De opleiding en begeleiding van machinisten is van groot belang voor de veiligheid op het spoor. De bevindingen van de ILT bij dit specifieke incident laten zien wat de gevolgen kunnen zijn als de kennis en ervaring van machinisten onvoldoende wordt getoetst. Dat is zorgwekkend. Dit is ook door Arriva onderkend. Ik stel vast dat Arriva adequaat opvolging heeft gegeven aan de onderzoeksbevindingen door een pakket aan preventieve maatregelen te nemen. Ik vind het bovendien verstandig dat de ILT heeft besloten een thematisch onderzoek te starten naar de borging van het vakmanschap, bestaande uit aanname, opleiding en begeleiding van machinisten bij andere spoorwegondernemingen. Het overnemen van machinisten bij een concessiewijziging maakt onderdeel uit van de scope. Ik acht dit onderzoek van groot belang om zeker te stellen dat binnen de spoorsector de opleiding en begeleiding van machinisten op orde is. Naar verwachting zal het rapport medio volgend jaar worden afgerond, waarna ik uw Kamer over de bevindingen zal informeren.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
S.A.M. Dijkema